

(...).

Sygn. akt VIII GC 279/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Sylwia Durczak – Żochowska

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w I.

przeciwko: (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

1. powództwo oddała,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Sylwia Durczak – Żochowska

Sygn. akt VIII GC 279/18

UZASADNIENIE

Powód – (...) sp. z o.o. w I. domagał się zasądzenia od pozwanej – (...) sp. z o.o. w K. kwoty 170 549, 62 zł, na którą składają się: kwota 170 377,26 zł z tytułu należności ujętej w fakturze VAT nr (...) z dnia 2.10.2017 r. oraz kwota 172,36 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskania należności ujętej w fakturze VAT nr (...) z dnia 2.10.2017 r., wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 170 377,26 zł od dnia 17.10.2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych w podwójnej wysokości.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że strony zawarły umowę, której przedmiotem było wykonanie mebli stanowiących wyposażenie salonu firmowego pozwanej w galerii (...) w P.. W zakresie przedmiotu umowy był również transport mebli oraz ich montaż. Powód, na podstawie zamówienia otrzymanego od pozwanej drogą mailową, wykonał zamówione meble, dostarczył je na wskazany adres oraz dokonał ich montażu. Na wykonanie, dostawę oraz montaż zamówionych mebli składały się elementy wymienione w protokole stanu faktycznego i ilości mebli wraz z załącznikiem z dnia 3 listopada 2016 r., które następnie powód wyszczególnił w fakturze VAT nr (...) z dnia 2 października 2017 r. Powód wskazał, że w okresie realizacji zleconego zamówienia, a także po jego zrealizowaniu, strony toczyły liczne rozmowy biznesowe związane ze współpracą, również w przyszłości. Powód wyjaśnił, że pierwotny zamiar stron był taki, że powód bezpłatnie użyczy pozwanej meble, które służyć będą jako ekspozycja i wystawa producenta mebli. Z uwagi jednak na fakt, że nie doszło pomiędzy stronami w tym zakresie do żadnej wiążącej umowy, powód potraktował wykonanie, dostawę i montaż zamówionych mebli jako transakcję handlową związaną z przeniesieniem własności dostarczonego i zamontowanego towaru. Powód przesłał pozwanej potwierdzenie salda na dzień 31 października 2017 r., wskazując swoją wierzytelność w kwocie 170 377, 26 zł, co miał potwierdzić dział

księgowy pozwanej spółki. Ponadto, powód wezwał pozwaną do zapłaty przedmiotowej należności pismami z dnia 9 listopada 2017 r. i z dnia 26 kwietnia 2018 r., jednak bezskutecznie. Na koniec powód wyjaśnił, że poza kwotą 170 377, 26 zł domaga się również zapłaty kwoty 172, 36 zł tytułem rekompensaty za odzyskiwanie należności ujętej we w/w fakturze, na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy uwzględnił roszczenie powoda i orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (sygn. akt VIII GNc 223/18).

Pozwana w sprzeciwie zaskarżyła w/w nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana przyznała, że w dniu 10 sierpnia 2016 r. złożyła powodowi zapytanie ofertowe dotyczące wykonania mebli sklepowych, ich dostawy oraz montażu w salonie (...) położonym w Centrum Handlowym (...) w P., do dnia 5 października 2016 r., na co powód wyraził zgodę i co potwierdził następnie w korespondencji mailowej. Pozwana podkreśliła, że dotrzymanie określonego w/w terminu było dla niej istotne, ponieważ umożliwiło jej przygotowanie salonu do rozpoczęcia działalności. Pozwana zarzuciła, że powód wykonał zlecone zamówienie w sposób nienależyty, tj. meble dostarczono po terminie, a ponadto dotknięte były wadami. Celem ugodowego załatwienia sprawy strony podjęły negocjacje, w wyniku których powód zwolnił pozwaną z długu wynikającego z dostawy i montażu mebli w salonie pozwanej, na co ta ostatnia wyraziła zgodę. Potwierdzeniem powyższego ma być korespondencja mailowa stron z dnia 22 listopada 2016 r. Pozwana podkreśliła, że zrealizowała warunek, od którego uzależnione było zwolnienie z długu, ale również zleciła powodowi kolejne realizacje dotyczące wykonania, dostarczenia i montażu mebli do swoich salonów w W. i G.. Zaprzeczyła tym samym twierdzeniu powoda co do tego, że na skutek negocjacji stron, nie doszło pomiędzy nimi do dalszej współpracy. Pozwana zakwestionowała wreszcie stanowisko powoda, który twierdził, że istotą prowadzonych przez strony negocjacji miało być bezpłatne użyczenie pozwanej wykonanych mebli w celu ich zastosowania jako ekspozycji i wystawy producenta mebli. Zdaniem pozwanej, istotą negocjacji prowadzonych przez strony w dniu 22 listopada 2016 r. było ustalenie formy i zasad uzyskania przez pozwaną rekompensaty z tytułu dodatkowych kosztów poniesionych w związku z nienależytym wykonaniem przez powoda przedmiotu umowy.

Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2019 r. Sąd skierował sprawę do mediacji. Strony nie zawarły ugody.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód prowadzi działalność gospodarczą, polegającą na produkcji mebli sklepowych, w tym wykorzystywanych przez najemców lokali w centrach handlowych. Przedmiotem działalności pozwanej jest budowa i rozwój sieci handlowej salonów sprzedaży zlokalizowanych w galeriach handlowych.

Okoliczności bezsporne, a ponadto: wydruk informacji pobranej w trybie art. 4 ust. 4 aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym dotyczący powoda i pozwanej, k. 56-62 akt.

W dniu 10 sierpnia 2016 r. pozwana złożyła powodowi zapytanie ofertowe dotyczące wykonania, w terminie do dnia 5 października 2016 r., mebli sklepowych, ich dostawy oraz montażu w Salonie (...) w centrum handlowym (...) w P.. (...) miały być wykonane według indywidualnego zamówienia, w zapytaniu zawarto parametry. Wskazany termin wynikał z tego, iż pozwanego łączyła umowa z właścicielem Galerii (...), w której przewidziano wysokie kary umowne, a nawet rozwiązanie umowy w razie, gdyby salon nie otworzył się 19 października 2016r. Powód otrzymał od pozwanego projekt w formie wizualizacji, na podstawie którego wykonał kilka sztuk prototypów. Na każdy mebel została ustalona jednostkowa cena. Pierwsze spotkanie stron odbyło się z udziałem prezesa zarządu powodowej spółki. Powód potwierdził przyjęcie oferty drogą mailową, w tym wskazany w ofercie termin wykonania zamówienia. Termin ten umożliwił pozwanej przeprowadzenie koniecznych prac wykończeniowych, posprzątanie lokalu, odpowiednie rozłożenie towaru i przygotowanie się do rozpoczęcia działalności salonu. Do każdego sklepu pozwanej dostarcza się ok. 100 sztuk towaru na metr kwadratowy, który podlega wyeksponowaniu na meblach. Salon w Galerii (...) liczy 349 metrów kwadratowych. Każdą sztukę takiego towaru należy oceniać, zabezpieczyć przed kradzieżą i odłożyć na

wskazane miejsce ekspozycyjne. Opóźnienie w dostawie i montażu mebli powoduje paraliż tego procesu. W trakcie wykonywania zamówienia przez powoda było ono korygowane przez pozwaną pod względem ilościowym.

dowód: zapytanie ofertowe wraz z załącznikiem, k. 17-19 akt, korespondencja mailowa stron, k. 23-33, zeznania K. W., k. 173v-175 akt, M. D., k. 266v -269 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda - W. K., k. 269-272 akt, przesłuchanie reprezentanta pozwanego M. J., e-protokół z dnia 23 lutego 2021r., 00:55:32 i nast.

Galeria (...) w P. została otwarta w dniu 19 października 2016 r.

Okoliczność bezsporna.

Powód nie dostarczył wszystkich mebli do salonu w Galerii (...) do dnia 5 października 2016 r. Powód dostarczał meble partiami, w kilku dostawach. Z uwagi na fakt, że powód nie dostarczył i nie zamontował wszystkich mebli w umówionym terminie, pozwana nie mogła ułożyć całego towaru do ekspozycji. Zagrożony został termin otwarcia salonu pozwanej, z czym wiązało się dla niej ryzyko nałożenia wysokich kar umownych lub nawet rozwiązania umowy ze strony właściciela galerii handlowej. W tej sytuacji pozwana zmuszona została do podjęcia dodatkowych, nieplanowanych działań, polegających na przesunięciu pracowników biura w K. do pracy w salonie sprzedaży w centrum handlowym w P. w celu jego zatowarowania. Pracownicy delegowani nie wykonali wówczas swojej pracy w K., co wiązało się z kolei z nie zamówieniem na czas towaru. Koszty pracownicze poniosła pozwana. Część dostarczonych przez powoda mebli posiadała wady. W miejsce mebli niedostarczonych lub wadliwych, wykorzystano część prototypów wykonanych przez powoda, jak również pochodzące od innych dostawców. Powód części mebli nie przekazał w ogóle.

dowód: protokół stanu faktycznego i ilości mebli z dnia 3 listopada 2016 r. wraz z załącznikiem, k. 12-13 akt, korespondencja mailowa stron, k. 87-94 akt, zeznania K. W., k. 173v-175 akt, J. M., k. 234 akt, M. D., k. 266v-269 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt, przesłuchanie reprezentanta pozwanego M. J., e-protokół z dnia 23 lutego 2021r., 00:55:32 i nast.

Po uruchomieniu salonu pozwanej w Galerii (...), strony podjęły rozmowy, w wyniku których ustaliły, że powód zrezygnuje z zapłaty za wyprodukowanie, dostawę oraz montaż mebli w tym salonie w zamian za złożenie przez pozwaną u powoda zamówienia na wyprodukowanie, dostarczenie i montaż mebli do salonów pozwanej położonych w Centrum Handlowym (...) w K., a także pozwany weźmie pod uwagę złożenie takiego zamówienia u powoda w kolejnych lokalizacjach, przy założeniu, że produkowane przez powoda meble i oferowany przez niego serwis będzie zgodny z oczekiwaniami pozwanej. Powód, akceptując powyższe ustalenia, zażądał odesłania wystawionej już faktury za wyprodukowanie, dostawę oraz montaż mebli w Galerii (...), co też uczyniono.

dowód: korespondencja mailowa stron z dnia 22 listopada 2016 r., k. 95 akt, zeznania J. M., k. 234 akt, M. D., k. 266v-269 akt, częściowo - przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt, przesłuchanie reprezentanta pozwanego M. J., e-protokół z dnia 23 lutego 2021r., 00:55:32 i nast.

W dniu 5 stycznia 2017 r. strony zawarły umowę na wykonanie, dostawę i montaż mebli stanowiących wyposażenie salonu firmowego pozwanej położonego w centrum handlowym (...) w K..

dowód: umowa na wykonanie, dostawę i montaż mebli z dnia 5 stycznia 2017 r., k. 96-97 akt, zeznania M. D., k. 266v-269 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt.

W dniu 5 maja 2017 r. strony zawarły umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie, transport oraz montaż mebli stanowiących wyposażenie salonu firmowego pozwanej położonego w Parku Handlowym M. w G.. Powód dostarczył zamówione meble, miały jednak miejsce podczas tej dostawy pomyłki w zakresie rodzaju dostarczonych elementów oraz ich kolorów, z czym związane był dodatkowy nakład pracy po stronie pozwanej podczas towarowania.

dowód: umowa nr (...) z dnia 5 maja 2017 r., k. 98-100, zeznania M. D., k. 266v-269 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt.

W dniu 12 lipca 2017 r. strony zawarły umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie, transport oraz montaż mebli stanowiących wyposażenie salonu firmowego pozwanej położonego w Galerii (...) w W.. Powód opóźnił się z dostarczeniem mebli objętych tym zamówieniem, a ponadto nie zgadzał się kolor dostarczonych półek.

dowód: pismo pełnomocnika powoda do pozwanej z dnia 16 marca 2018 r. wraz z dowodem nadania przesyłki, k. 45-47 akt, umowa nr (...) z dnia 12 lipca 2017 r., k. 101-103, zeznania M. D., k. 266v-269 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt.

Strony pracowały nad uregulowaniem kwestii formalno - prawnych związanych z korzystaniem przez pozwaną z dostarczonych przez powoda do Galerii (...) mebli. Ostatecznie nie doszło do zawarcia pomiędzy stronami takich umów.

dowód: korespondencja mailowa stron z dnia 21 czerwca 2017 r. wraz z załącznikami w postaci projektu umowy współpracy i umowy w przedmiocie świadczenia usług k. 34-41 akt, zeznania K. W., k. 173v-175 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt.

Powód sporządził dla pozwanej wycenę mebli na potrzeby salonu w galerii handlowej we W.. Ostatecznie jednak pozwana złożyła zamówienie u innego producenta. W tej sytuacji powód postanowił zerwać współpracę z pozwaną i obciążył ją w dniu 2 października 2017 r. fakturą nr (...) na kwotę 170 377,26 zł z tytułu wykonania, transportu oraz montażu mebli sklepowych w Galerii Handlowej (...) w P..

dowód: faktura nr (...) z dnia 2 października 2017 r. wraz z dowodem nadania, k. 14-16 akt, przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt.

Powód zwrócił się do pozwanej o potwierdzenie salda wzajemnego rozrachunku na dzień 31 października 2017 r., określając saldo należności na kwotę 170 377,26 zł, wynikającą z faktury nr (...). Pozwana nie potwierdziła tej należności.

dowód: potwierdzenie salda, k. 44 akt, częściowo - przesłuchanie reprezentanta powoda – W. K., k. 269-272 akt, przesłuchanie reprezentanta pozwanego M. J., e-protokół z dnia 23 lutego 2021r., 00:55:32 i nast.

Pismem z dnia 9 listopada 2017 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 170 377, 26 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 2 października 2017 r. Pismem z dnia 22 listopada 2017 r. pełnomocnik powoda skierował do pozwanej ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 177 377,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 17 października 2017 r. do dnia zapłaty, wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 2 października 2017 r. Strona pozwana uznała to wezwanie za nieuzasadnione. Pozwana wezwała jednocześnie powoda do zapłaty kwoty 112 130,40 zł tytułem kary umownej za opóźnienie w realizacji zlecenia dotyczącego produkcji, dostawy oraz montażu mebli do salonu firmowego pozwanej znajdującego się w centrum handlowym Galeria (...) w W..

dowód: pismo powoda do pozwanej z dnia 9 listopada 2017 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 42-43 akt, pismo pełnomocnika powoda do pozwanego z dnia 22 listopada 2017 r., k. 105 akt, pismo pełnomocnika pozwanej do pełnomocnika powoda z dnia 6 grudnia 2017 r., k. 106-107 akt.

Pismem z dnia 26 kwietnia 2018 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 170 377,26 zł z tytułu faktury VAT nr (...) z dnia 2 października 2017 r. oraz kwoty 172,36 zł tytułem rekompensaty za odzyskiwanie należności ujętej we w/w fakturze VAT, dochodzonej na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, w terminie 7 dni od daty doręczenia przedmiotowego pisma.

dowód: pismo pełnomocnika powoda do pozwanej z dnia 26 kwietnia 2018 r. wraz z dowodem nadania przesyłki, k. 51-53 akt.

Pozwana nie uiściła kwot żądanych w pozwie.

Okoliczność bezsporna.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty, których prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu. Co do opisanych okoliczności - wyłącznie w zakresie, w jakim zdaniem Sądu były one istotne dla rozstrzygnięcia - za wiarygodne uznane zostały ponadto zeznania świadków: J. M., M. D., K. W. oraz reprezentanta pozwanego - M. J., zeznania te wzajemnie się uzupełniają i tworzą logiczną całość. Zeznaniami reprezentanta powoda - W. K., Sąd dał wiarę częściowo, z przyczyn, o których będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył, że powód w przedmiotowym pozwie dochodzi od pozwanej zapłaty za wykonanie mebli sklepowych, ich dostawę oraz montaż w salonie pozwanej położonym w centrum handlowym (...) w P.. Powód dochodzi w szczególności zapłaty należności w kwocie 170 377,26 zł z tytułu faktury VAT nr (...) z dnia 2 października 2017 r. (zob. k. 14-15 kat).

W myśl ogólnych zasad na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. Kwestia ciężaru dowodu może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialnoprawnym. Aspekt procesowy (formalny) dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z przepisów art. 3 i art. 232 k.p.c., które stanowią, że strony i uczestnicy postępowania są obowiązani dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Aspekt materialno - prawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się - w myśl przepisów prawa cywilnego - z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.).

Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach sprawy, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach; strony nie można zmusić do ich podjęcia.

Zgodnie z przepisem art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Opierając się na tej regule, doktryna i judykatura przyjmują zgodnie, że powód powinien udowodnić fakty, z których wywodzi dochodzone roszczenie, a pozwany - fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda; fakty tamujące lub niweczące roszczenie powinien udowodnić przeciwnik tej strony, która wystąpiła z roszczeniem, a więc w zasadzie pozwany (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNC 1970, nr 9, poz. 147; z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, niepubl.; z dnia 19 listopada 1997 r., I PKN 375/97, OSNP 1998, nr 18, poz. 537; z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 390/98, OSNC 1999, nr 12, poz. 217).

O tym, co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decydują przede wszystkim: przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego.

W sprawie rozpoznawanej powód dochodzi roszczenia z tytułu kompleksowego świadczenia (wyprodukowania mebli, dostawy oraz montażu), przy czym rozmiar tego roszczenia określił jako odpowiadający cenie, która została uzgodniona indywidualnie za każdy element, w ramach negocjacji biznesowych prowadzonych z pozwaną. Celem

wykazania swojego żądania powód przedstawił dowody w postaci: faktury VAT nr (...) z dnia 2 października 2017 r. (k. 14-15 akt), zapytania ofertowego (k.17-19 akt), korespondencji mailowej prowadzonej przez strony wraz z załącznikami (k. 23 – 33 akt). Powód złożył ponadto wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków oraz przesłuchania stron.

Sąd zważył, że fakt złożenia przez pozwaną powodowi w dniu 10 sierpnia 2016 r., zapytania ofertowego dotyczącego wykonania, dostawy oraz montażu, do dnia 5 października 2016 r., mebli sklepowych w salonie (...) położonym w centrum handlowym (...), nie był pomiędzy stronami sporny. Okoliczność tę pozwana potwierdziła wprost w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Nie był również pomiędzy stronami sporny fakt, iż powód potwierdził pozwanej przyjęcie zamówienia i podjął się jego realizacji. W szczególności powód potwierdził - istotny z punktu widzenia interesów pozwanej - termin dostarczenia i zamontowania mebli ustalony na dzień 5 października 2016 r., co wynika wprost z treści prowadzonej pomiędzy stronami korespondencji mailowej (zob. wiadomość e-mail z dnia 19 września 2016 r., k. 25 akt), jak również z zeznań reprezentanta strony powodowej - W. K. (zob. k. 269 verte akt). Wreszcie, z akt bezspornie wynika również, że powód nie dostarczył wszystkich zamówionych mebli ani do 5 października 2016 roku ani do dnia otwarcia Galerii (...) tj. 19 października 2016 roku. Nadto, zebrany materiał dowodowy wskazuje, iż ostatecznie powód dostarczył pozwanej część zamówionych mebli do salonu w P. oraz dokonał ich montażu (reprezentant pozwanego wskazał, iż wszystkich mebli nie dostarczono, a przedstawiciel powoda w swoich zeznaniach przyznał, iż nie wie, czy po dniu 19 października 2016 roku zamówione meble w całości dostarczono pozwanemu).

Należy zauważyć, że strona pozwana – celem udowodnienia okoliczności wykluczających przedmiotowe roszczenie powoda - podniosła w sprzeciwie od nakazu zapłaty, iż powód w sposób nienależyty wykonał zlecone mu zamówienie, tj. nie tylko opóźnił się z dostawą i montażem mebli, czym naraził pozwaną na ryzyko obciążenia karami umownymi lub rozwiązania umowy przez właściciela Galerii (...), jak również na koszty związane z koniecznością nagłego zapewnienia dodatkowych pracowników, których pozwana musiała sprowadzić z innych swoich punktów firmowych w celu zatowarowania spornego salonu w P., ale i dostarczył pozwanej meble, które częściowo były wadliwe, z tym z kolei wiązała się dla pozwanej konieczność usunięcia usterek, wymiany mebli bądź pozyskania prototypów od innych producentów. W efekcie, z uwagi na zaistniałą sytuację, celem ugodowego załatwienia sprawy, strony miały podjąć negocjacje, w wyniku których powód ostatecznie zwolnił pozwaną z długu wynikającego z wyprodukowania, dostawy oraz montażu mebli do salonu (...) w Galerii (...), pod warunkiem złożenia przez pozwaną zamówienia na wyprodukowanie, dostarczenie i zamontowanie mebli do salonu (...) w centrum handlowym (...) w K..

Zgodnie z treścią art. 508 k.c., na który powołuje się pozwana, zobowiązanie wygasa, gdy wierzyciel zwalnia dłużnika z długu, a dłużnik zwolnienie przyjmuje.

Powołany przepis przewiduje instytucję, której celem jest umorzenie zobowiązania. Zwolnienie z długu oznacza, że wierzyciel nie uzyska świadczenia, ponieważ wierzytelność, z której ono wynika, zostanie w wyniku tej czynności umorzona. Zwolnienie z długu może być odpłatne, jednak odpłatność nie stanowi elementu przedmiotowo istotnego tej umowy (por. np. K. Zagrobelny [w:] B. Burian, A. Cisek, W. Dubis, E. Gniewek, J. Gołaczyński, J. Jezioro, J. Kremis, P. Machnikowski, J. Nadler, J. Strzebinczyk, K. Zagrobelny, Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, Warszawa 2008, s. 915).

Z treści przepisu art. 508 k.c. wynika, że zwolnienie z długu dochodzi do skutku jako umowa pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem. Nie może być ono dokonane przez umowę z osobą trzecią, a także w umowie na rzecz osoby trzeciej. Oświadczenie wierzyciela musi bowiem zostać przyjęte (zaakceptowane) przez dłużnika. Towarzyszy więc mu także oświadczenie dłużnika o przyjęciu zwolnienia. Ustalenie umownego trybu zwolnienia z długu jest uzasadnione potrzebą zapewnienia, aby to strony decydowały o łączącym je stosunku prawnym (por. np. A. Janiak [w:] Z. Gawlik, A. Janiak, G. Kozieł, A. Olejniczak, A. Pyrżyńska, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, Zobowiązania. Część ogólna, red. A. Kidyba, Warszawa 2010, s. 733; K. Zagrobelny [w:] B. Burian, A. Cisek, W. Dubis, E. Gniewek, J. Gołaczyński, J. Jezioro, J. Kremis, P. Machnikowski, J. Nadler, J. Strzebinczyk, K. Zagrobelny, Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, Warszawa 2008, s. 914; A. Szlęzak, Glosa do wyroku SN z 15.11.2002 r., V CKN 1374/00, poz. 98).

Przepisy nie stawiają wymagań formalnych dotyczących umowy zwolnienia z długu. Możliwe jest zatem zawarcie jej także ustnie, a nawet w sposób dorozumiany. Trzeba jednak przy tym pamiętać o przepisie art. 77 k.c. Konieczne więc będzie zachowanie formy właściwej dla czynności powołującej do życia stosunek prawny pomiędzy stronami, jeśli taka była wymagana (por. np. T. Wiśniewski [w:] G. Bieniek, H. Ciepła, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, C. Żuławska, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, t. 1, red. G. Bieniek, Warszawa 2007, s. 654; A. Szpunar, O konwalidacji..., s. 5 i n.; K. Zagrobelny [w:] B. Burian, A. Cisek, W. Dubis, E. Gniewek, J. Gołaczyński, J. Jezioro, J. Kremis, P. Machnikowski, J. Nadler, J. Strzebinczyk, K. Zagrobelny, Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, Warszawa 2008, s. 915; M. Pyziak-Szafnicka [w:] M. Bednarek, A. Brzozowski, P. Drapała, T. Dybowski, M. Krajewski, E. Łętowska, P. Machnikowski, A. Olejniczak, A. Pyrzyńska, M. Pyziak-Szafnicka, System Prawa Prywatnego, t. 5, Prawo zobowiązań – część ogólna, red. E. Łętowska, s. 1212; W. Bryl [w:] Kodeks cywilny..., t. 2, red. Z. Resich, s. 1217).

Do zwolnienia z długu dochodzi w chwili zawarcia w tym przedmiocie stosownej umowy (skutek *ex nunc*). Jednakże brak przeszkód normatywnych do innego ukształtowania przez strony momentu zwolnienia (por. np. T. Wiśniewski [w:] G. Bieniek, H. Ciepła, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, C. Żuławska, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, t. 1, red. G. Bieniek, Warszawa 2007, s. 654; K. Zawada [w:] Z. Banaszczyk, A. Brzozowski, J. Mojak, L. Ogiegło, M. Pazdan, K. Pietrzykowski, W. Popiołek, M. Safjan, E. Skowrońska-Bocian, J. Szachulowicz, K. Zawada, Kodeks cywilny, t. 2, Komentarz do art. 450–1088, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2009, s. 133).

Tak jak strony mogą postanowić o chwili zwolnienia, tak też to one decydują o tym, czy zwolnienie dotyczy całego, czy tylko części zobowiązania, zarówno istniejącego, jak i długu przyszłego (L. Stecki [w:] Z. Gordon, J. Łopuski, M. Nesterowicz, K. Piasecki, A. Rembieliński, L. Stecki, J. Winiarz, Kodeks cywilny z komentarzem, t. 1, red. J. Winiarz, Warszawa 1989, s. 520; inaczej odnośnie do dopuszczalności zwolnienia z długu przyszłego: M. Pyziak-Szafnicka [w:] Z. Banaszczyk, A. Brzozowski, M. Jagielska, M. Kaliński, P. Machnikowski, P. Mostowik, M. Pyziak-Szafnicka, A. Śmieja, K. Zawada, F. Zoll, System Prawa Prywatnego, t. 6, Prawo zobowiązań – część ogólna, red. A. Olejniczak, Warszawa 2014, s. 1610–1611). Może się też ono odnosić jedynie do praw i roszczeń związanych z zobowiązaniem (odsetki). Zwolnienie z długu powoduje również wygaśnięcie wszystkich praw zawisłych od wierzytelności, w tym zabezpieczeń.

Umowa zwolnienia z długu może przybrać postać umowy zawartej pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu (por. np. A. Janiak [w:] Z. Gawlik, A. Janiak, G. Kozieł, A. Olejniczak, A. Pyrzyńska, T. Sokołowski, Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, Zobowiązania. Część ogólna, red. A. Kidyba, Warszawa 2010, s. 734; K. Zagrobelny [w:] K. Zagrobelny [w:] B. Burian, A. Cisek, W. Dubis, E. Gniewek, J. Gołaczyński, J. Jezioro, J. Kremis, P. Machnikowski, J. Nadler, J. Strzebinczyk, K. Zagrobelny, Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, Warszawa 2008, s. 915).

Odnosząc powyższe rozważania teoretyczne do realiów niniejszej sprawy, w ocenie Sądu, uznać należało, że istotnie doszło do zwolnienia pozwanej przez powoda z długu, wynikającego z wytworzenia, dostawy oraz montażu mebli na potrzeby salonu w Galerii (...).

Nie budził wątpliwości Sądu fakt, że u podstaw rozmów, które toczyły się pomiędzy stronami w listopadzie 2016 r., leżała chęć uregulowania ich stosunków handlowych po nienależytym wykonaniu przez powoda zamówienia na dostawę mebli do salonu w P.. W istocie bowiem strona powodowa przyznała, że powód uchybił terminowi wskazanemu w zamówieniu, a wcześniej w zapytaniu ofertowym z dnia 10 sierpnia 2016 r. Reprezentant powoda – W. K. - w trakcie przesłuchania przyznał wprost, że powód nie dostarczył wszystkich mebli do dnia 5 października 2016 r. ani do dnia otwarcia salonu tj. 19 października 2016r. (a nadto nie był pewien, czy w ogóle w całości je dostarczono – k. 272), a montaż dostarczanych etapami mebli powód rozpoczął dopiero w dniu 6 października 2016 r. (zob. k. 269 verte, 271 verte akt).

Termin 5 października 2016 r. niewątpliwie zaś został wskazany przez pozwaną jako ostateczny na spełnienie całego świadczenia przez powoda (tj. łącznie z dostawą i montażem), czego powód był świadomy i co potwierdził w swoich

zeznaniach („ja zaakceptowałem termin tj. do 5 października 2016 roku”, zob. zeznania reprezentanta powoda - e-protokół z dnia 23 lutego 2021 r., 00:02:46 i n.) oraz korespondencji mailowej (zob. k. 25 akt). Jednocześnie z przesłuchania przedstawiciela powodowej spółki wynika, że powód po prostu liczył na to, że uda mu się zrealizować zamówienie dla pozwanej na czas, pomimo że – jak wynika z akt, w tym zeznań reprezentanta powoda (zob. e-protokół z dnia 23 lutego 2021 r., 00:02:46 i n.) – równocześnie w tym samym okresie realizował dostawy dla innych odbiorców.

Reprezentant powoda wprost przyznał, że dostarczone do salonu w P. meble miały wady (zob. e-protokół z dnia 23 lutego 2021 r., 00:02:46 i n.), chociaż oświadczył, że „powód wady usunął” (zob. k. 270, e-protokół z dnia 23 lutego 2021 r., 00:02:46 i n.). Dodatkowym potwierdzeniem okoliczności o istnieniu wad w spornych meblach są dowody z dokumentów, w tym: protokół stanu faktycznego i ilości mebli z dnia 3 listopada 2016 r., w którym usterki zostały szczegółowo wskazane (k. 12-13 akt) i wiadomość e – mail z dnia 17 października 2016 r. (k. 94), której autorem jest M. D., były już pracownik pozwanej spółki, zajmujący się w spornym okresie technicznym przygotowaniem salonów sieci H., a także zeznania świadków: K. W. (k. 173 verte – 175 akt), J. M. (k. 234 – 234 verte akt) i M. D. (k. 266 verte – 269 akt). Reprezentant pozwanego przeczył, aby wady mebli w całości usunięto, zatem ciężar udowodnienia tej okoliczności spoczął na stronie powodowej (art. 6 k.c.), czemu uchybiono.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu mającego zniweczyć dochodzone przez powoda roszczenie, wskazać należy na kluczowy w sprawie niniejszej - w ocenie Sądu – dokument w postaci wiadomości e – mail z dnia 22 listopada 2016 r. (k. 95 akt), z którego wynika, że strony uzgodniły, że faktura dotycząca spornych mebli (dostarczonych przez powoda do salonu pozwanej w P.), zostanie przez pozwaną spółkę zwrócona powodowi. W przedmiotowej wiadomości strony dokonały też podsumowania podjętych ustaleń, z których wynika, że warunkiem zwolnienia pozwanej z długu miało być zamówienie u powoda mebli z przeznaczeniem do salonu w K. w centrum handlowym (...), którego otwarcie nastąpić miało w lutym 2017 r. Pozwana, w zamian za zwolnienie z długu, wziąć miała ponadto pod uwagę zamówienie u powoda mebli z przeznaczeniem do kolejnych swoich lokalizacji (otwieranych w pierwszym i czwartym kwartale 2017 r.), przy takim jednakże założeniu, że wyprodukowane przez powoda meble i świadczone przez niego serwis będą zgodne z oczekiwaniami pozwanej spółki.

W sposób niczym nieuzasadniony powód twierdził natomiast, że do zwolnienia z długu miało dojść pod warunkiem zlecenia przez pozwaną zamówień w zakresie aż dwudziestu lokalizacji na terenie całego kraju. W ocenie Sądu, gdyby wolą stron było zwolnienie pozwanej z długu jedynie pod tak określonym warunkiem, to strony, jako profesjonalne podmioty gospodarcze, zadbałyby o to, aby taka adnotacja – wskazująca wprost na dwadzieścia punktów firmowych pozwanej – znalazła się w ich uzgodnieniach. Sam zresztą reprezentant powoda - W. K. - w trakcie przesłuchania przyznał, że przedstawiciel pozwanej - M. J. – miał jedynie „sugerować”, że będzie około dwudziestu nowych lokalizacji. Potwierdził jednocześnie reprezentant powoda, że w korespondencji mailowej stron nigdzie nie ma mowy o takiej ilości punktów, wskazując, że „nie ma tego na piśmie”, gdyż strony łączyła umowa gentlemen'ska (zob. k. 270 – 272 verte akt). W efekcie, nieprzekonywujące okazały się, zdaniem Sądu, zeznania W. K. w części, w której twierdził on, że strony – pomimo braku wyraźnej adnotacji w tym zakresie - uzgodniły łącznie dwadzieścia lokalizacji, jako warunek zwolnienia pozwanej z długu.

Zważyć należy, że w wiadomości z dnia 22 listopada 2016 r. mowa jest wprost o jednej tylko lokalizacji (w centrum handlowym ...) w K.), a w zakresie kolejnych – bliżej nieokreślonych punktów - pozwana miała dopiero „wziąć pod uwagę” zamawianie mebli u powoda, i to przy założeniu, że ich wykonanie będzie zgodne z jej oczekiwaniami.

Z zeznań świadka M. D. wynika, że celem realizacji porozumienia stron w kwestii wad dostarczonych do P. mebli, pozwana zobowiązała się zamówić u powoda meble do salonu w Galerii (...) w K., a następnie Galerii (...) w W. i Galerii (...) w G.. Świadek nie posiadał wiedzy co do tego, aby strony umówiły się o większą ilość lokalizacji (zob. k. 267 -267 verte akt). Podobnie świadek J. M., wymienił tylko trzy lokalizacje, w których powód miał montować meble dla pozwanej (w W., K. i G.) – zob. k. 234 verte.

Należy, w ocenie Sądu, przyjąć, że strona pozwana, co potwierdzają dodatkowo załączone do akt dokumenty w postaci umów na wykonanie, dostawę i montaż mebli, nie tylko zatem zleciła powodowi zamówienie dotyczące lokalizacji w

K. w centrum handlowym (...) (taki warunek wynikał wprost z wiadomości e-mail z dnia 22 listopada 2016 r.), ale i powierzyła mu kolejne realizacje – w P. Handlowym M. w G. i w Galerii (...) w W. (zob. umowy, k. 96 - 103 akt). W związku z powyższym nie sposób podzielić stanowiska powoda co do tego, że na skutek negocjacji biznesowych nie doszło pomiędzy stronami do kontynuacji współpracy. Pozwana przede wszystkim zaś zrealizowała warunek (w rozumieniu art. 508 k.c.), od którego uzależnione było zwolnienie jej z przedmiotowego długu, powierzając powodowi realizację powyższych umów.

Ubocznie jedynie wskazać można, że w przypadku realizacji zamówienia dla salonu pozwanej w W. i w G., podobnie jak w przypadku centrum handlowego (...), pojawiły się – wbrew twierdzeniom reprezentanta powoda (zob. k. 272 akt) - ze strony pozwanej w stosunku do powoda, zarzuty dotyczące nienależytego spełnienia świadczenia, a w szczególności braku terminowej realizacji zobowiązania przez stronę powodową (zob. zeznania świadków: K. W., k. 174 verte akt, M. D., k. 266v-269 akt).

Nie znajduje wreszcie, w ocenie Sądu, odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym twierdzenie strony powodowej co do tego, że przedmiotem rozmów biznesowych stron w dniu 22 listopada 2016 r. było bezpłatne użyczenie wykonanych spornych mebli w celu zastosowania ich jako ekspozycji i wystawy producenta mebli. Istotą tych negocjacji było bowiem, co potwierdzili w swych zeznaniach świadkowie, ustalenie zasad rozliczenia się stron w związku z nienależytym wykonaniem przez powoda świadczenia, tj. dostawy i montażu mebli do Galerii (...) i powstałych w związku z tym kosztów.

Pozwana wprawdzie zwróciła się w roku 2017 do powoda z propozycją uregulowania kwestii formalno - prawnych związanych z korzystaniem przez nią z dostarczonych przez powoda do Galerii (...) mebli. W tym celu przedłożyła nawet propozycje umów – na testowanie mebli oraz przyjęcie rozliczenia barterowego (świadczenia przez pozwaną usług marketingowych na rzecz powoda w zamian za najem mebli). Ostatecznie jednak nie doszło do zawarcia pomiędzy stronami takich umów (zob. korespondencja mailowa stron z dnia 21 czerwca 2017 r. wraz z załącznikami w postaci projektu umowy współpracy i umowy w przedmiocie świadczenia usług k. 34-41 akt, zeznania K. W., k. 173v-175 akt).

Nie ma również podstaw, aby uznać za prawdziwe stanowisko strony powodowej co do tego, że pozwana potwierdziła saldo rozliczeń pomiędzy stronami na kwotę 170 377, 26 zł. Zważyć należy bowiem, że na dokumencie na k. 44 akt poczyniono odrębne zastrzeżenie: „Saldo niezgodne. Brak faktury nr (...)”, którego nie sposób, w ocenie Sądu, uznać za akceptację salda. W konsekwencji, dokument, na który powołuje się powód, nie może – w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy – stanowić dowodu na potwierdzenie stanu rozliczeń stron, a w szczególności stanowić dowodu na uznanie zadłużenia przez pozwaną.

Reasumując, Sąd zważył, że pozwana spełniła warunek, pod którym powód zobowiązał się zwolnić ją z przedmiotowego długu. Nadto, jak wyżej wskazano, strona powodowa nie udowodniła, aby usunęła wady wszystkich dostarczonych mebli. W konsekwencji, powód nie jest już uprawniony do domagania się od pozwanej zapłaty należności objętych pozwem.

W tym stanie rzeczy, powództwo, jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z art. 99 kpc i na podstawie § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j. z dnia 2018.01.30) – 5400 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, uznając pozwaną za stronę wygrywającą przedmiotowy proces.

Sędzia SO Sylwia Durczak - Żochowska